

SYNEN PÅ STRAFF OCH FÄNGELSEVÅRD

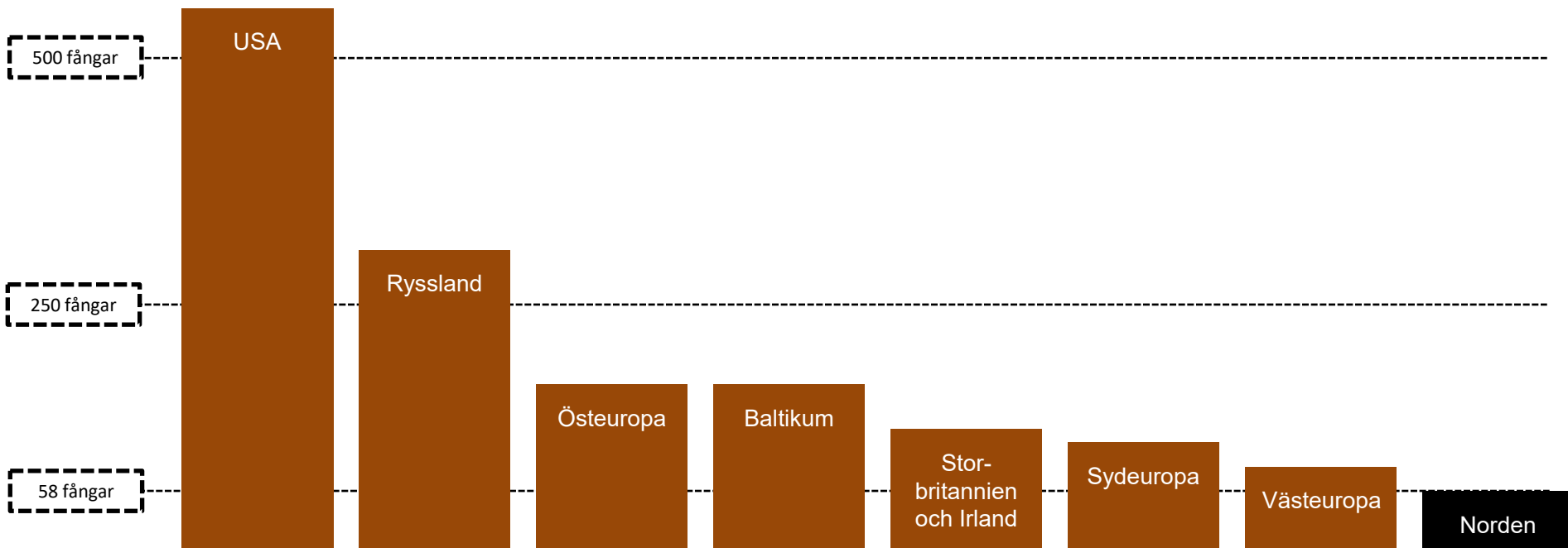
KLARA HERMANSSON, HÖGSKOLAN I GÄVLE

Stort fokus på brott och straff

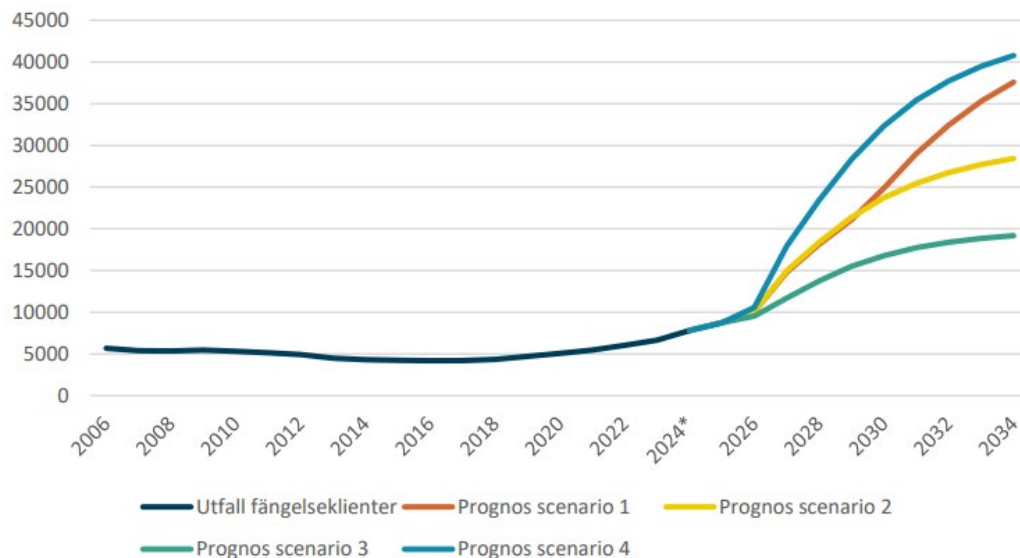
Nordic exceptionalism?

Fångar per 100 000 invånare år 2023 (Källa: *World Prison Brief*)

Fångpopulationen beräknas öka

(Prognos medeltal interner, Källa: Kriminalvårdens kapacitetsrapport 2025-2034)

Känsla för rättvisa?

Delstudie 1
Enkät tillsammans
med SOM-institutet

Delstudie 2
Enkät
tillsammans
med SCB

Utskick
inför enkäten
8 dec

Delstudie 3
Fokusgrupps-
intervjuer

2025

2026

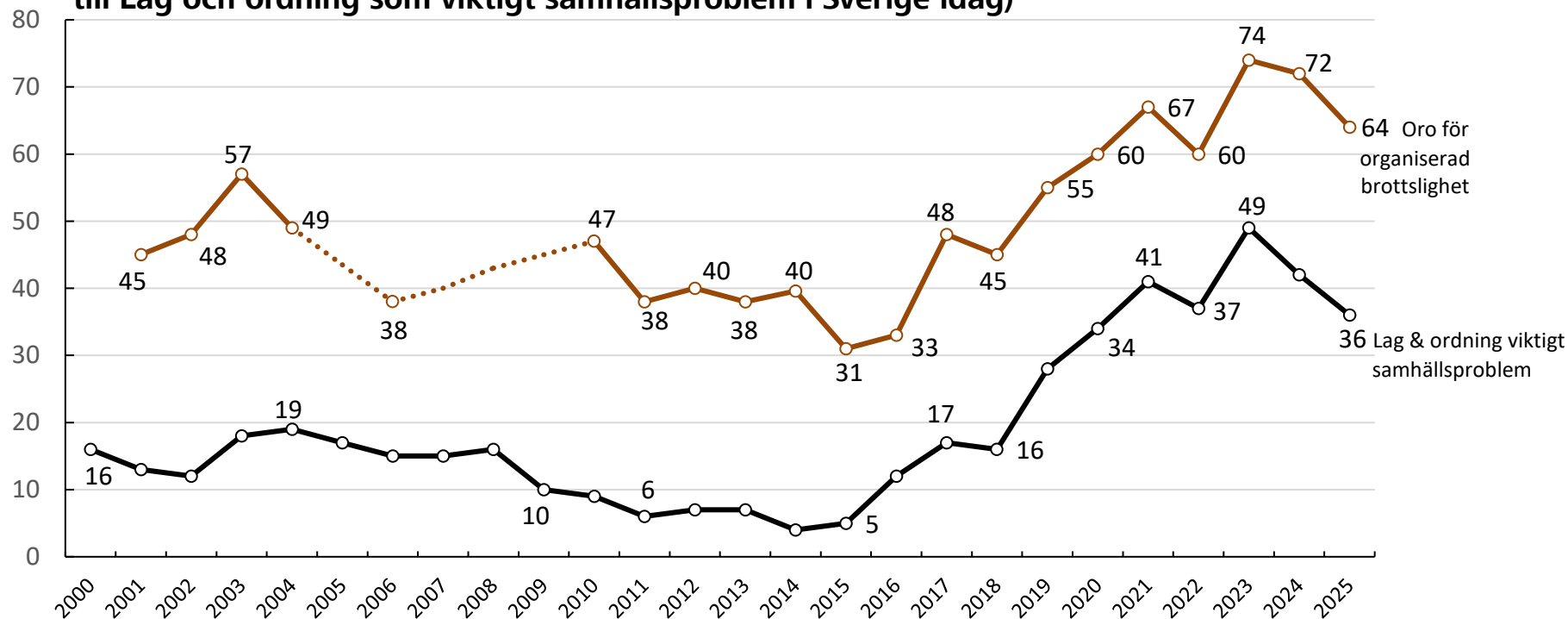
SOM-
seminarium
19 mars

2027

2028

Brottslighet på agendan

(Andel som är mycket oroad för org. brottslighet samt andel som anger något kopplat till Lag och ordning som viktigt samhällsproblem i Sverige idag)

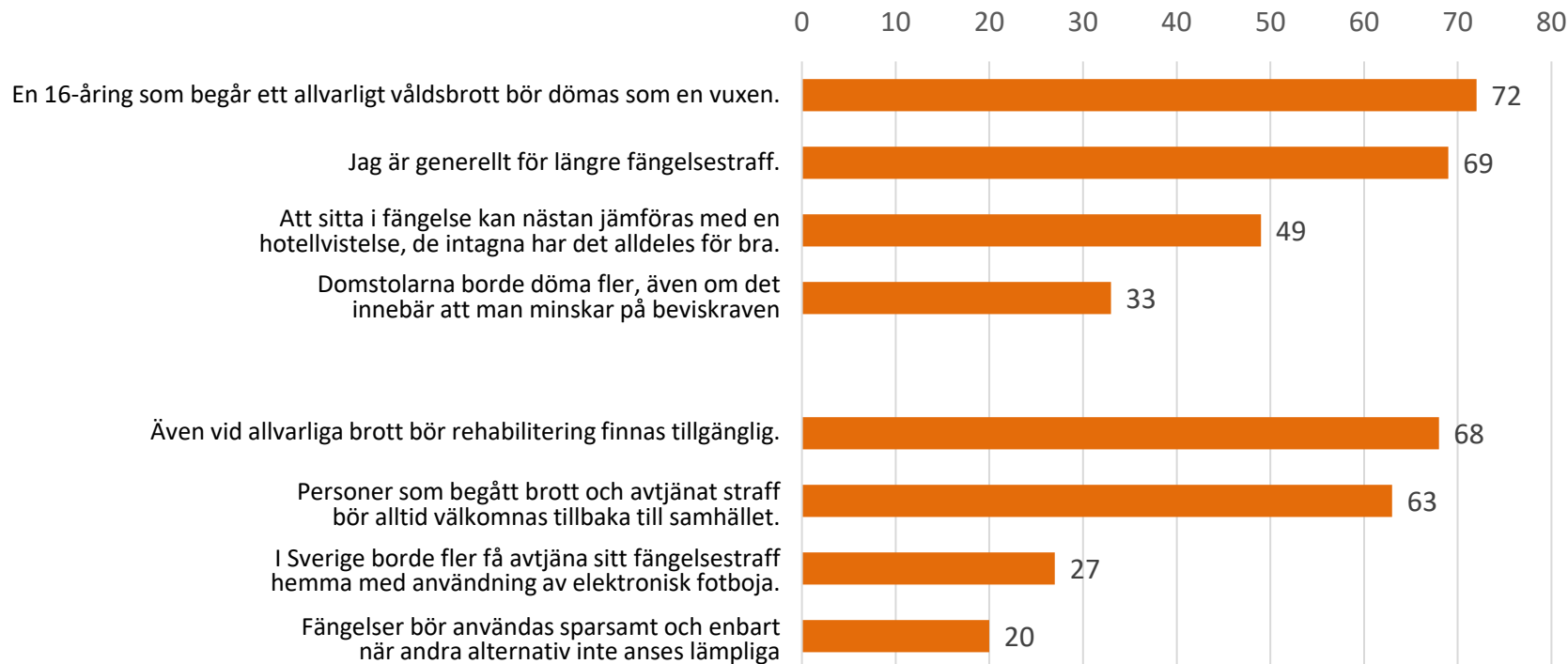

Straffbenägenhet kan definieras som...

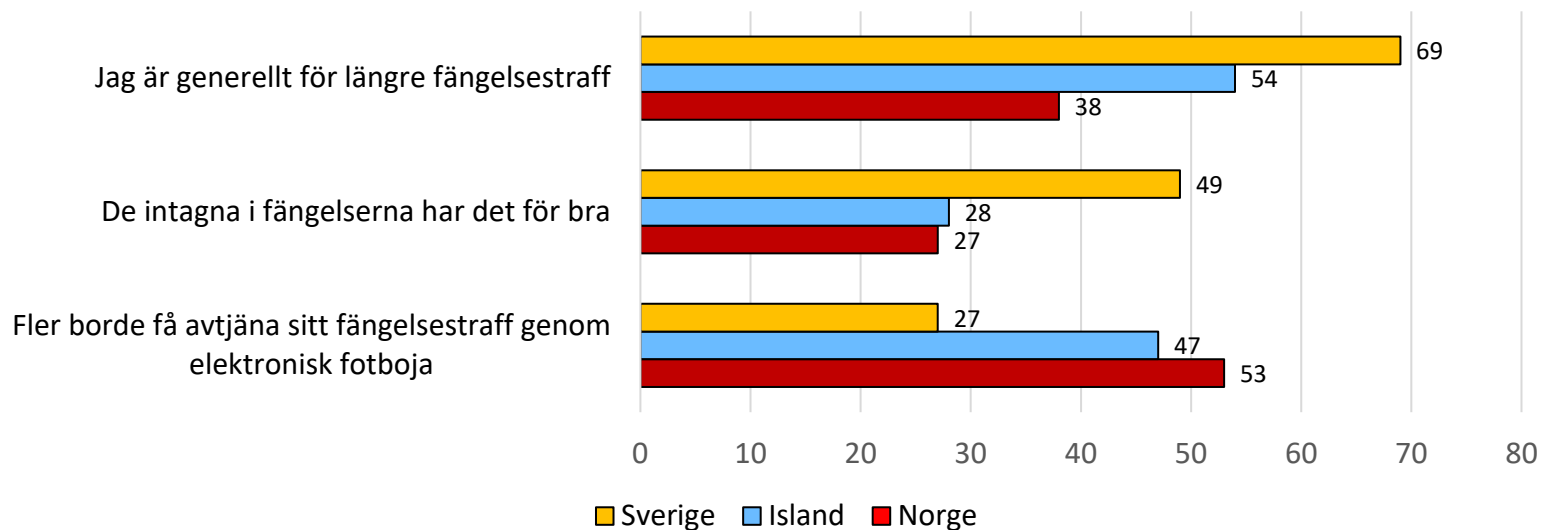
- uppfattningen att det är för lätt att "komma undan" med brott,
- en önskan om längre straff och
- en önskan om hårdare och mer intensiva straff.

Referens: King, A. (2005) *Self-Understanding and Attitudes towards Offenders: Punitiveness as an Element of Identity Management*. Avhandling.

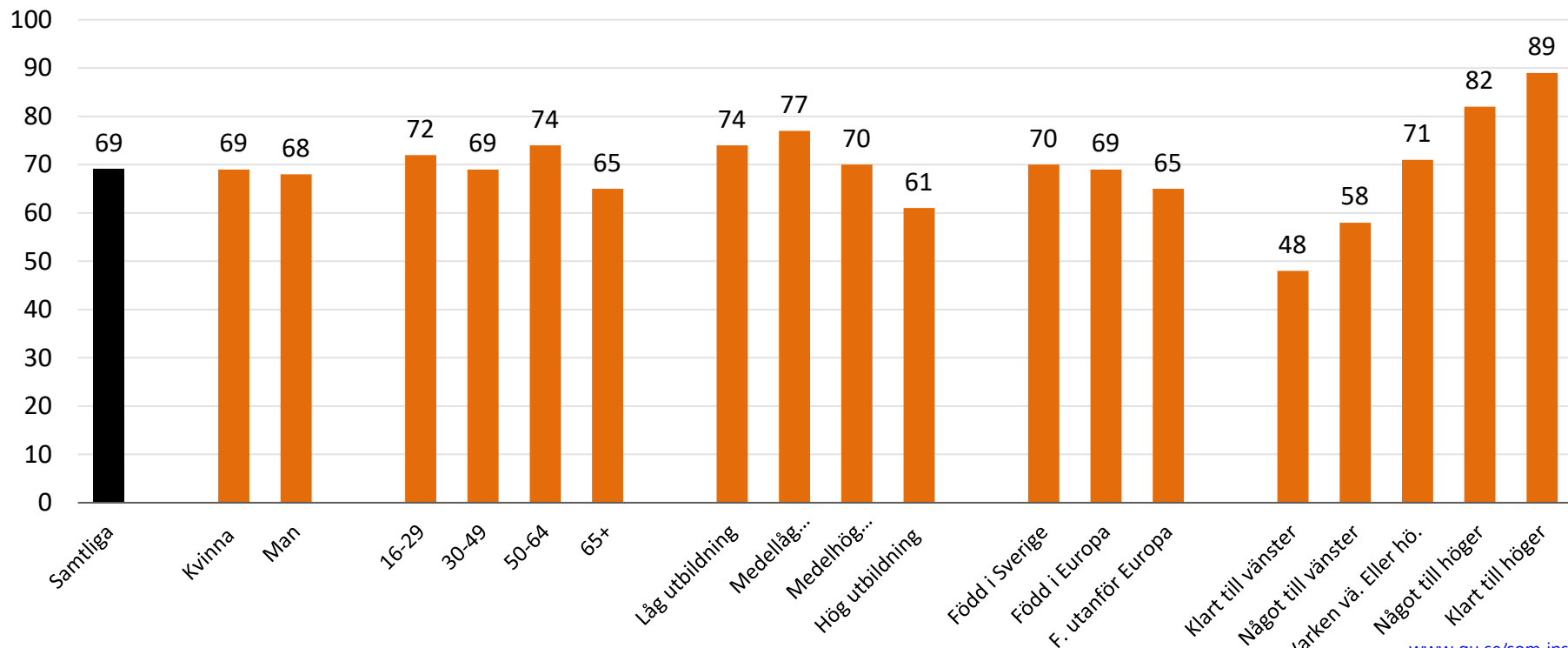
Påståenden straffbenägenhet (andel *instämmer helt eller delvis*, 2025)

Nordisk jämförelse

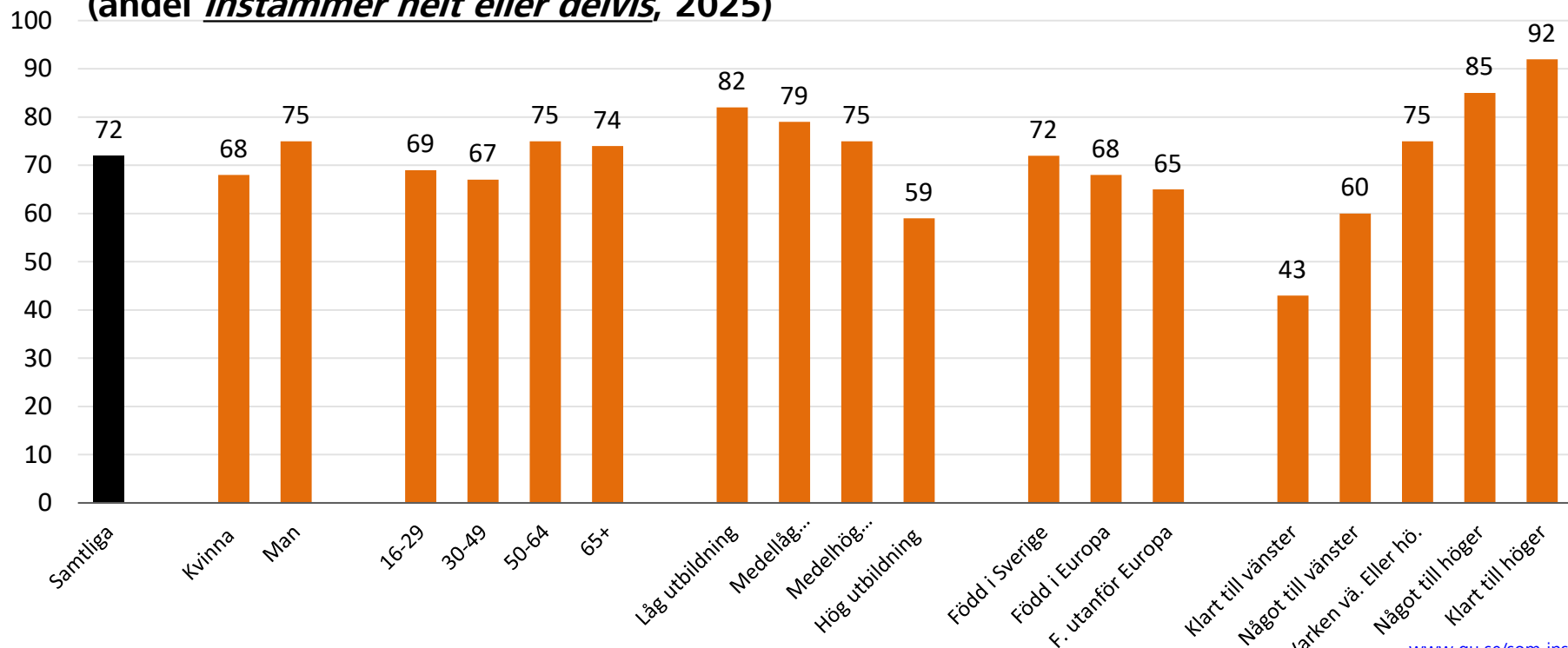

Jag är generellt *för* längre fängelsestraff (andel *instämmer helt eller delvis*, 2025)

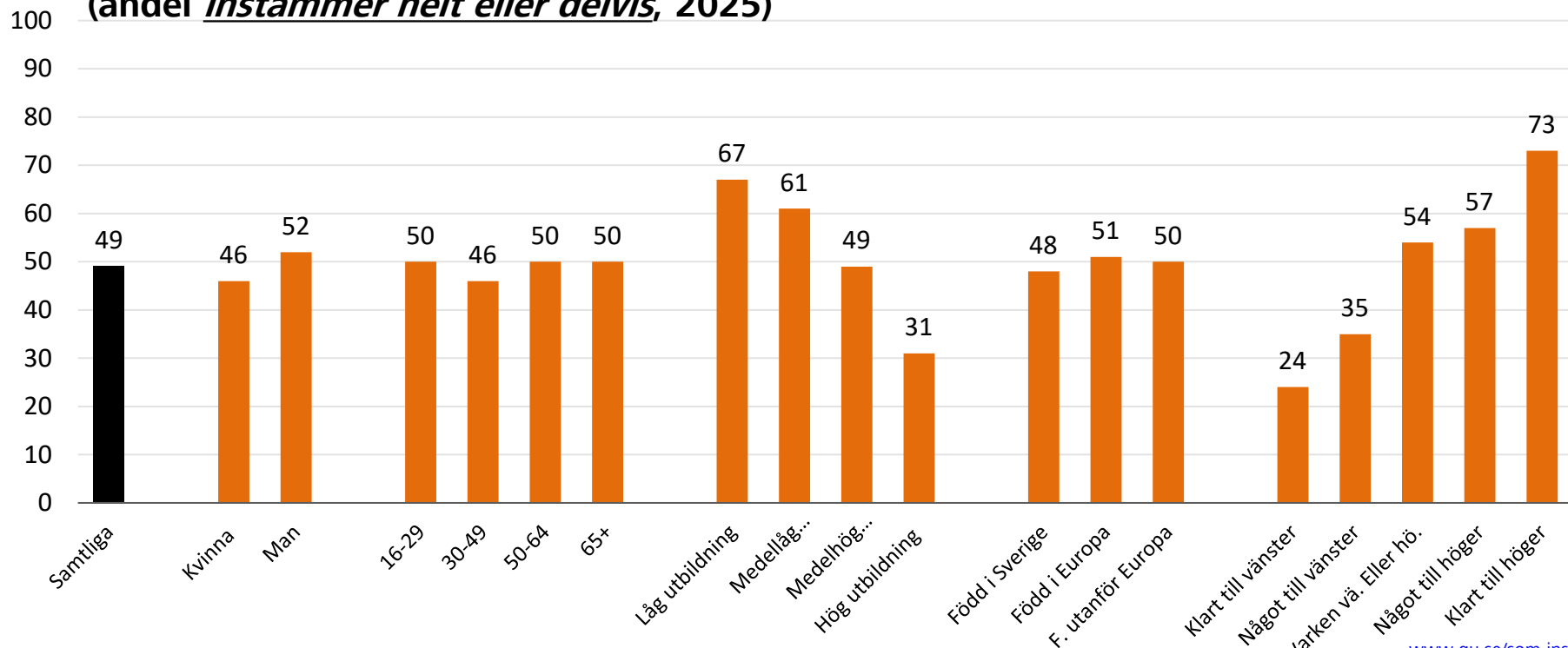
En 16-åring som begår ett allvarligt våldsbrott bör dömas som en vuxen

(andel *instämmer helt eller delvis*, 2025)

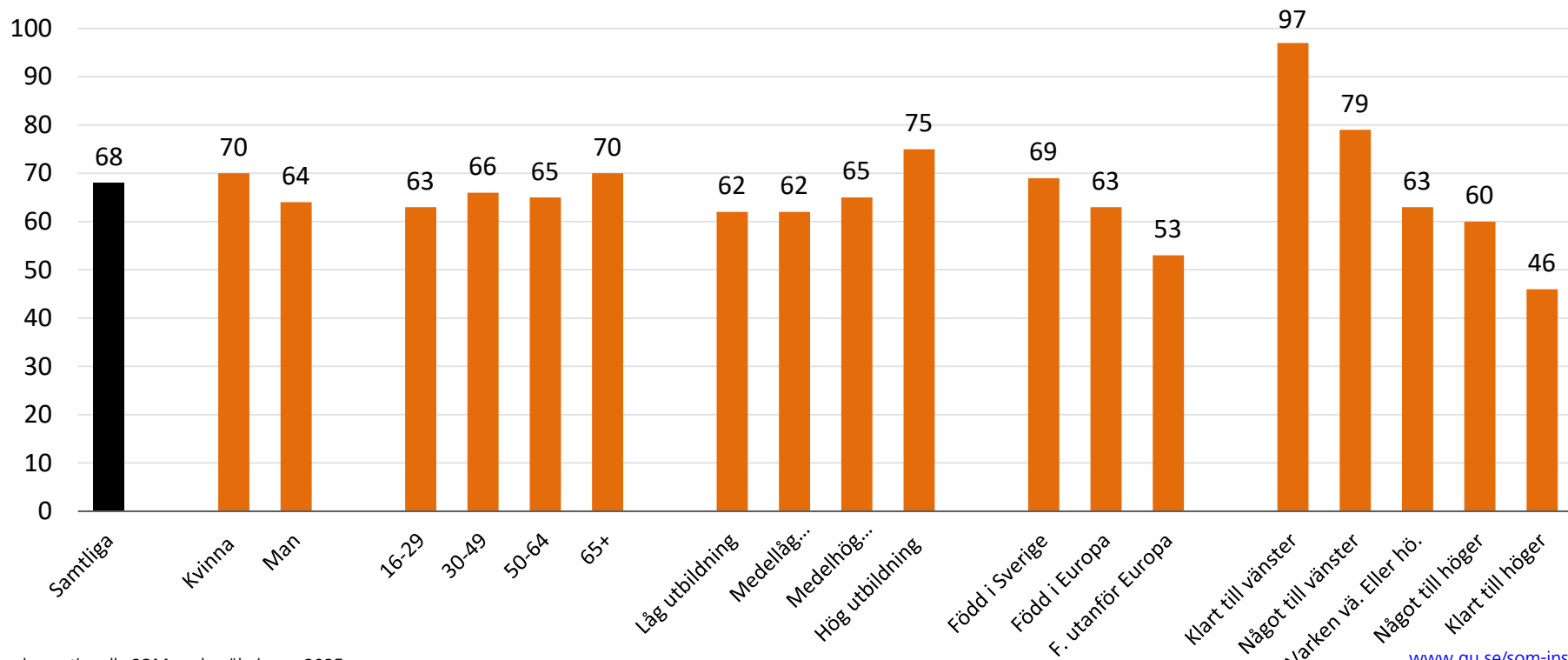

Att sitta i fängelse kan nästan jämföras med en hotellvistelse, de intagna har det alldeles för bra

(andel *instämmer helt eller delvis*, 2025)

Även vid allvarliga brott bör rehabilitering finnas tillgänglig (andel *instämmer helt eller delvis*, 2025)

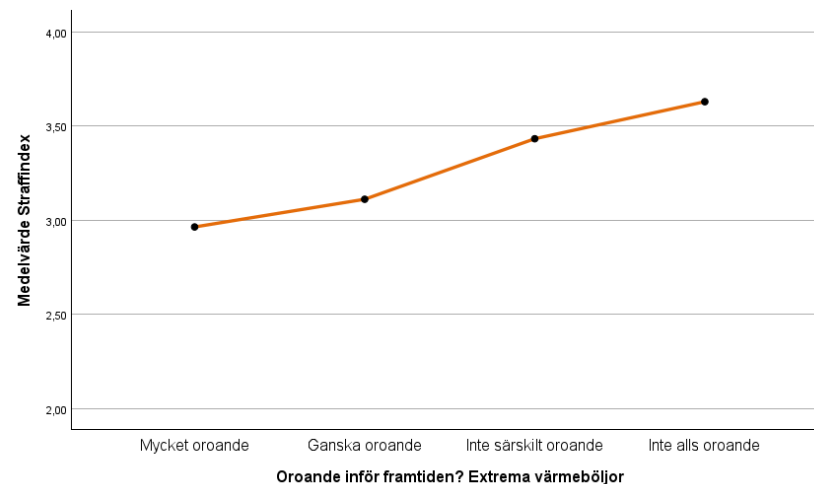
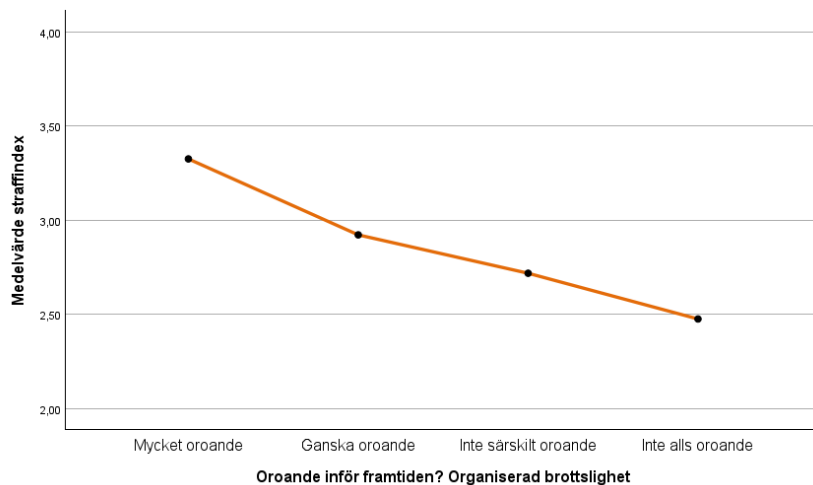
Hur kan vi förstå straffbenägenhet?

- Index utifrån 8 variabler (påståendena tidigare)
- Varje individ får ett värde mellan 1 och 5 där 1 innebär minst straffbenägen och 5 mest
- Sätt att mäta samvariation med andra variabler

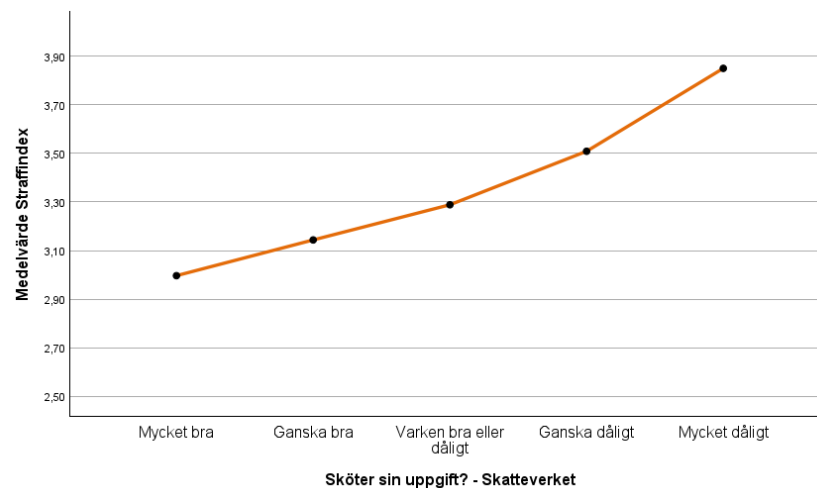
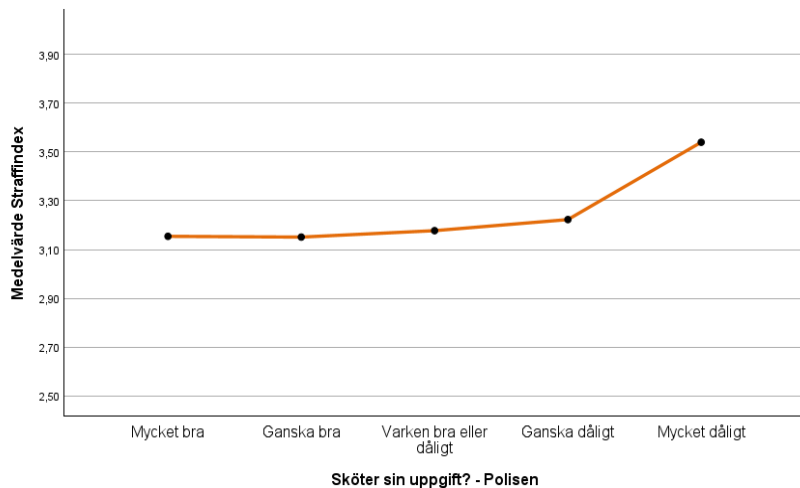
Hur kan vi förstå straffbenägenhet?

- Utifrån åsikter om olika politiska förslag (om brott vs allmänt)
- Utifrån oro inför framtiden (för brott vs allmänt)
- Utifrån förtroende för samhällsliga institutioner (relaterade till brott vs allmänt)

Oro inför framtiden

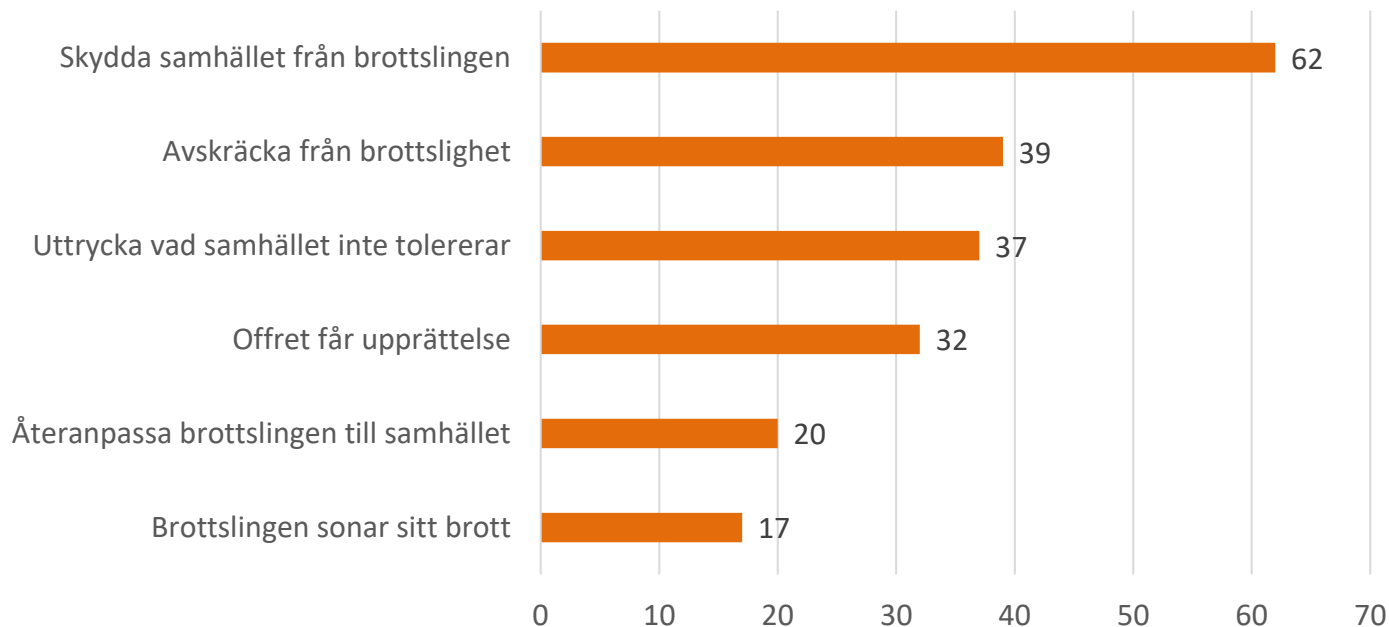

Förtroende för samhällsinstitutioner

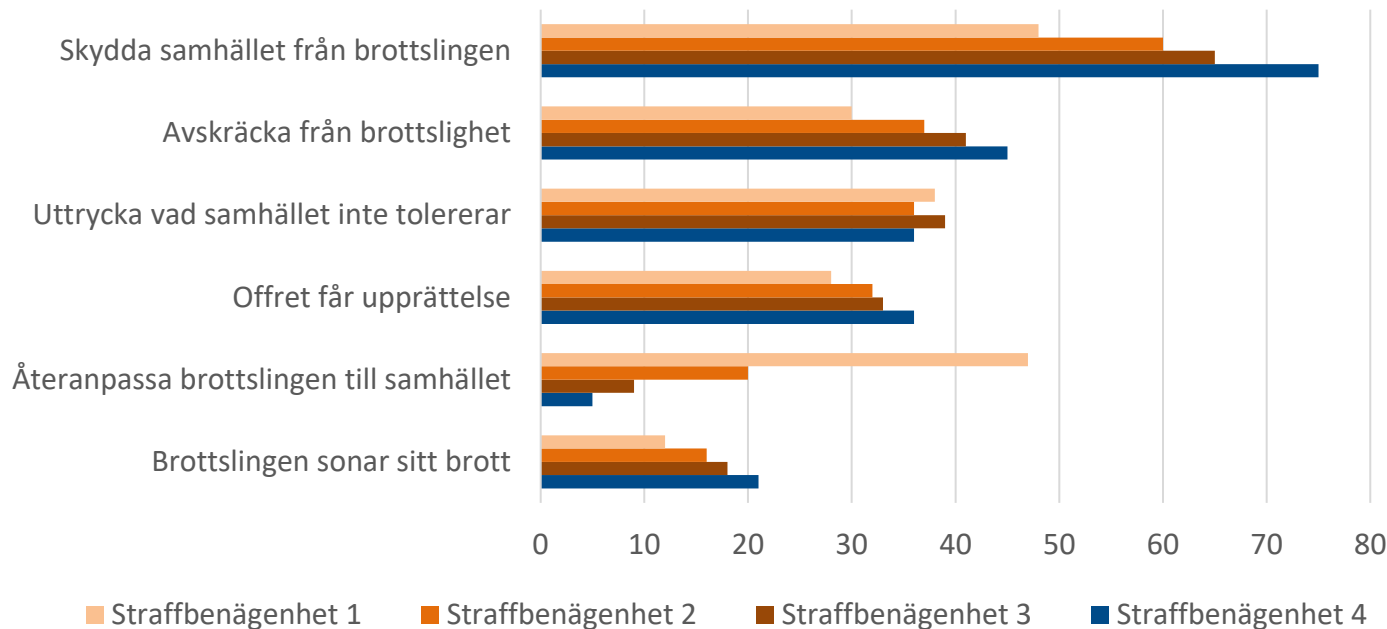
Uppfattning om straffets syfte.

Syftet med straffet bör vara att...

Uppfattning om straffets syfte uppdelat på nivå av straffbenägenhet (1-4)

(andel som markerat olika alternativ, 2025, två kryss möjliga)

Tack för att ni lyssnat!

Klara.Hermansson@hig.se